

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER

Μέτρο 19 "Τοπική Ανάπτυξη με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων"

ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΣ, Δ.Ε. ΠΛΑΤΑΝΟΥ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2018

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα τεχνική περιγραφή αφορά τη μελέτη με τίτλο **«Ανάπλαση της κεντρικής πλατείας της Τ.Κ. Πλατάνου για την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής»**, η οποία αφορά την εκτέλεση έργων ανάπλασης-διαμόρφωσης στην περιοχή της κεντρικής πλατείας του οικισμού Πλατάνου της Δημοτικής Ενότητας Πλατάνου του Δήμου Ναυπακτίας.

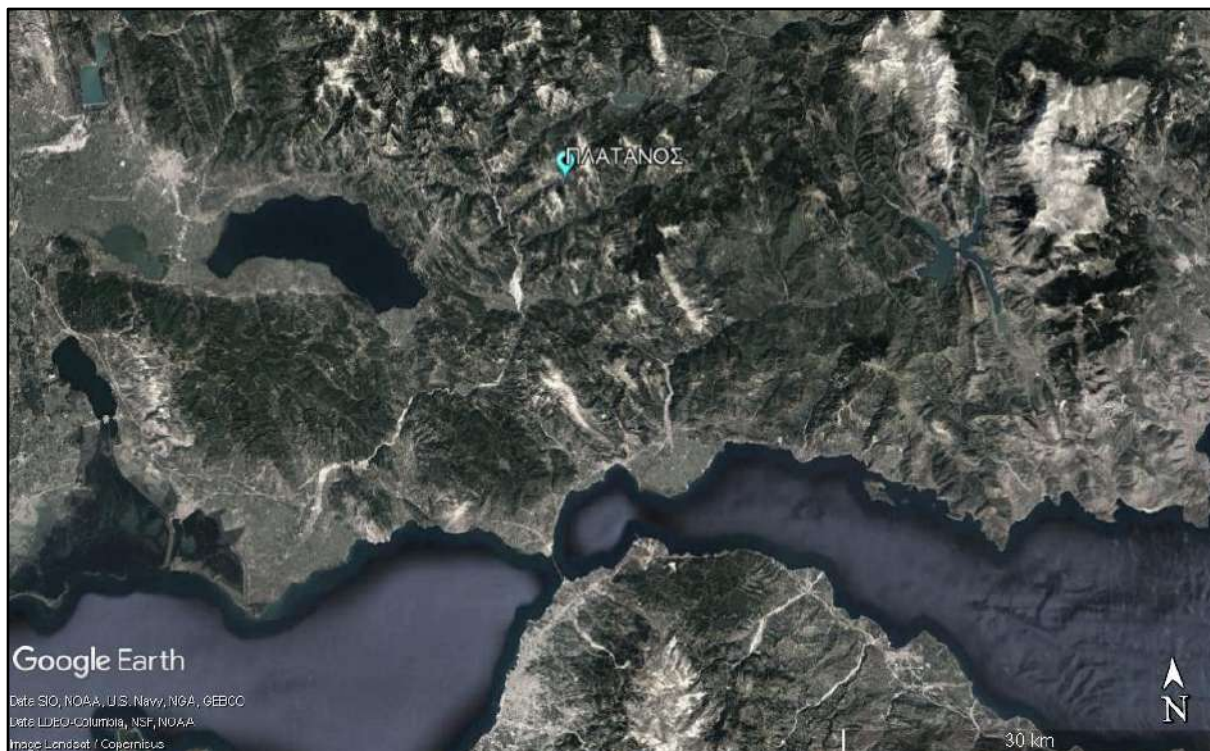
Η μελέτη συντάχθηκε προκειμένου το έργο με τίτλο: «Ανάπλαση της κεντρικής πλατείας της Τ.Κ. Πλατάνου για την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής», να ενταχθεί για χρηματοδότηση στο Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER, το οποίο αφορά επενδύσεις δημοσίου χαρακτήρα, που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και συγκεκριμένα στο Μέτρο 19 "Τοπική Ανάπτυξη με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων".

Η Δημοτική αρχή, συνέταξε τη τεχνική αυτή περιγραφή στην προσπάθειά της να βελτιώσει την ελκυστικότητα του οικισμού του Πλατάνου και να ενισχύσει το τουριστικό προϊόν του οικισμού. Στόχος είναι, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης να υποδειχθούν παρεμβάσεις σύμφωνα με τις οποίες θα βελτιωθεί το φυσικό και το δομημένο περιβάλλον σε σημεία ενδιαφέροντος, έτσι ώστε να καταστήσουν τον οικισμό πόλο έλξης των επισκεπτών και να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων του.

Διερευνήθηκαν και καταγράφηκαν τα **ιστορικά, φυσικά, χωρικά, αρχιτεκτονικά και ανθρώπινα** στοιχεία του τόπου, ώστε να πραγματοποιηθεί μία όσο το δυνατόν πιο συστηματική καταγραφή των στοιχείων που οργανώνουν το χώρο και συνθέτουν το χαρακτήρα του οικισμού και να προταθεί ένα σχέδιο ανάπτυξης που θα περιλαμβάνει την αισθητική και λειτουργική βελτίωση των κοινόχρηστων χώρων και την ανάδειξη των φυσικών και ειδικών αρχιτεκτονικών στοιχείων της περιοχής.

B. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1. Γεωγραφική θέση-σύνδεση με άλλους οικισμούς

Ο οικισμός Πλάτανος εντάσσεται γεωγραφικά στον Δήμο Ναυπακτίας και συγκεκριμένα στην **ευρύτερη περιοχή της ορεινής Ναυπακτίας**.

Η ορεινή Ναυπακτία, καταλαμβάνει το δυτικό κομμάτι του νομού Αιτωλοακαρνανίας και οριοθετείται ανατολικά από τον ποταμό Μόρνο και τον νομό Φωκίδας, βόρεια από τον νομό Ευρυτανίας και δυτικά από τη ροή του Εύηνου ποταμού. Αποτελείται από ένα σύμπλεγμα οικισμών που διαμορφώνουν τρεις δημοτικές ενότητες (Αποδοτίας, Πυλλήνης και Πλατάνου), χωροθετημένα μέσα σε δάση βελανιδιάς, ελάτων, πλατανιών και καστανιών.

Ο οικισμός **Πλάτανος** ανήκει στην ΔΕ Πλατάνου (μαζί με τον Κάτω Πλάτανο), η οποία βρίσκεται στο **βορειοανατολικό τμήμα της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας**. Είναι κτισμένος αμφιθεατρικά στις ανατολικές πλαγιές του όρους "Αλωνάκι" σε **υψόμετρο περίπου 860 μ.**, σε περιοχή με μεγάλη κλίση και ανεμπόδιση θέα προς το όρος Ξεροβούνι.

Απέχει περίπου **52 χιλιόμετρα από τη Ναύπακτο** και η πρόσβαση στον οικισμό είναι εφικτή μέσω της επαρχιακής οδού 24 (Ναύπακτος-Πλάτανος-Υψηλός Σταυρός) και της επαρχιακής οδού Θέρμου-Πλατάνου.

2. Ιστορική αναφορά, πολιτισμικό πλαίσιο και πολιτιστικοί πόροι

Ο Πλάτανος έχει μεγάλη ιστορία και ήταν ακμάζον και πλούσιο χωριό. Πρόκειται για παλιό κεφαλοχώρι της ορεινής Ναυπακτίας με σημαντική θέση και μέγεθος για την περιοχή. Έλαβε **το όνομά του από ένα τεράστιο πλατάνι που υπήρχε στη θέση Μεγάλη Βρύση**.

Η πρώτη κατοίκηση του Πλατάνου, που ανάγεται στον 17ο αιώνα, φαίνεται ότι έγινε λόγω του δύσβατου της περιοχής που προσέφερε ασφάλεια απ' τις πολεμικές συγκρούσεις Τούρκων, Ενετών και αρματολών, καθώς και τις επιδρομές ληστών και πειρατών που έπλητταν την ευρύτερη περιοχή, σε σχέση με τους υπόλοιπους οικισμούς. Η ασφαλής θέση του χωριού αποδεικνύεται και από τα γεγονότα της

Επανάστασης του 1821 που βρήκε τον Πλάτανο να έχει **πρωταγωνιστικό ρόλο στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα** αλλά και στη διάρκεια της προεπαναστατικής και μετεπαναστατικής περιόδου.

Κατά τον 19^ο αιώνα ο οικισμός αναπτύχθηκε οικονομικά με δραστηριότητες σχετικές με τη γεωργία, την κτηνοτροφία αλλά και το εμπόριο, την αμπελοκαλλιέργεια, την εκτροφή μεταξοσκώληκα και τη μελισσοκομία.

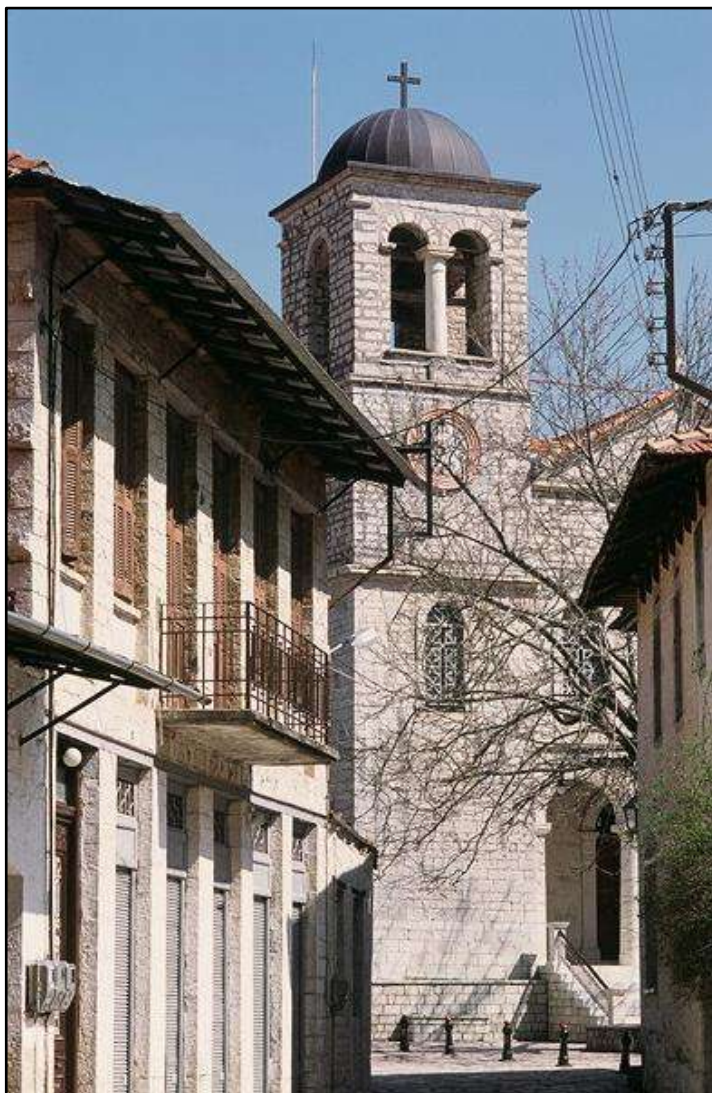
Φαίνεται ότι προτού κτισθεί ο Πλάτανος στη σημερινή του θέση υπήρχαν μικροσυνοικισμοί στις θέσεις: Μπουρλάδα με ναό της Θεοτόκου (Παλιοκκλήσι), Πωγωνισκά με ναό Αγία Παρασκευή, Παλιαλώνια, Πογωνιά, Άϊ Βλάσης, Βάλαμος. Υπάρχει όμως και η εκδοχή να υπήρχε αγροτοποιομενικός οικισμός στη “Μεγάλη Βρύση” που προσείλκυσε, λόγω και του υγιεινού κλίματος και τους άλλους μικροοικισμούς. Δεν αποκλείεται, από τον οικισμό Πλάτανο, να δημιουργήθηκαν οι παραπάνω μικροοικισμοί για αγροτοποιομενικούς λόγους.

Αρχαία ιχνη έχουν βρεθεί στις θέσεις: Πωγωνισκά, Πουρλάδα, Βονόρτα (Άγιοι Ταξάρχες), Άϊ Θανάσης (Μηλιά), Φτέρη (παλιός Άϊ Γιώργης), Μεγάλη Βρύση. Κάποια από τα ευρήματα η αρχαιολογική υπηρεσία τα τοποθέτησε **στους ύστερους κλασικούς χρόνους**.

Σήμερα ο οικισμός διατηρεί τη φυσιογνωμία του ως κέντρο της δημοτικής ενότητας, συγκεντρώνοντας κυρίως υπηρεσίες. Διατηρείται ο παλιός εμπορικός δρόμος, ο οποίος σήμερα συγκεντρώνει τις νέες δραστηριότητες του κέντρου του οικισμού. Διαθέτει επίσης μερικά αξιόλογα από αρχιτεκτονικής πλευράς κτίσματα και ιστορικές εγκαταστάσεις, τα οποία βρίσκονται ανάμεικτα με αντίστοιχα των νεώτερων και σύγχρονων περιόδων. **Πρόκειται για έναν οικισμό που το αγροτικό και αστικό στοιχείο συνυπάρχουν** και το γεγονός αυτό αναγνωρίζεται και στον μορφολογικό χαρακτήρα των κτισμάτων του.

Ξεχωρίζει ο **ενοριακός ναός Άγιος Νικόλαος** (1846), μεγαλοπρεπής και επιβλητικός στο κέντρο του χωριού, βασιλικού ρυθμού με τα δύο περικαλλή και πυργωτά καμπαναριά και την τρίκογχη αψίδα του ιερού, σπάνιας δομικής τέχνης, ο οποίος αποτελεί τοπόσημο για την περιοχή. Εντυπωσιακά τα λιθανάγλυφα στο περιθύρωμα στο νότιο τμήμα του ναού. Επιβλητικό είναι και το εσωτερικό του ναού με εικόνες και κειμήλια σημαντικής αξίας.

Αξιοπαρατήρητα στην πλατεία του χωριού είναι τα **Μουσεία**: α) της **Εθνικής Αντίστασης** με φωτογραφικό υλικό και συλλογή σχετικών βιβλίων και εγγράφων, β) το **Ιστορικό – Λαογραφικό** με σημαντική συλλογή ιστορικών και λαογραφικών στοιχείων, πληροφορίες για δραστηριότητες και πρακτικές ενός άλλου χρόνου, που σήμερα επανεκτιμούνται ως **σημαντικά κεφάλαια του πολιτισμού**.

Κάνοντας περίπατο στα λιθόστρωτα σοκάκια δίδεται η ευκαιρία μεγαλύτερης γνωριμίας με τον οικισμό, με τα σημαντικά κτίρια, όπως το **σχολικό κτίριο** και ο **υγειονομικός σταθμός**, οι πέτρινες βρύσες και η **προτομή του Καραϊσκάκη**, που είχε στρατοπεδεύσει στον Πλάτανο, καθώς και επιφανών Πλατανιωτών. Τα σπίτια τους πέτρινα στην πλειονότητά τους, προκαλούν το ενδιαφέρον. Η οικία Ροντήρη (1847) στην Καμάρα, χτισμένη από γκρίζα πέτρα μεγάλων διαστάσεων και πολλές μεσοτοιχίες, στην οποία είχε εγκαταστήσει το αρχηγείο του ο Καραϊσκάκης κατά την Τουρκοκρατία την άνοιξη του 1825 και 1826, του Μαργαρίτη (1850), του Κολοτούρου (Κολέττα, 1840), του Αγγελάκη (1850), όλα με εντυπωσιακά λιθανάγλυφα, είναι μερικά από τα παλιά σπίτια του Πλατάνου.

3. Γενική αναγνώριση του φυσικού περιβάλλοντος

Ο οικισμός περιβάλλεται από ένα φυσικό χώρο με έντονη εδαφική κλίση και μεγάλης κλίμακας βιοποικιλότητα (έλατα, γάβροι, μελιούδια, πουρνάρια, κέδρα, κρανιές κ.ά.), πυκνό δίκτυο ρεμάτων και δροσερό κλίμα, ιδιαίτερα το καλοκαίρι.

Οι ιδανικές συνθήκες που επικρατούν στην Ορεινή Ναυπακτία δίνουν την δυνατότητα να αναπτυχθούν εκατοντάδες είδη χλωρίδας και πανίδας. Αυτό οφείλεται στα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής, τη μορφολογία του εδάφους, τα άφθονα νερά, το κλίμα, που ευνοούν την ανάπτυξη της βλάστησης και της πανίδας στην περιοχή.

Η χαρακτηριστική βλάστηση της περιοχής περιλαμβάνει έλατα, γάβρους, μελιούδια, πουρνάρια, κέδρα, κρανιές κ.ά., και η ευρύτερη περιοχή είναι "κατοικία" για διάφορα είδη άγριων ζώων όπως ελάφια, αγριογούρουνα, ζαρκάδια, αλεπούδες, λύκους, λαγούς, σκαντζόχοιρους, κουνάβια, αγριόγατους, ασβούς, σκίουρους, καθώς και για διάφορα είδη πτερωτής πανίδας.

Ο οικισμός του Πλατάνου αναπτύσσεται παράλληλα στις υψομετρικές γραμμές του βουνού και περικλείεται από βουνά, δίνοντας μια αίσθηση απομόνωσης. Η γενική διάταξη του οικισμού σέβεται το φυσικό ανάγλυφο της περιοχής και δεν το αλλοιώνει.

Τμήμα της έκτασης της ΔΕ Πλατάνου είναι κηρυγμένο καταφύγιο άγριας ζωής (ΦΕΚ 1215/Β/2001) με την ονομασία Ξεροβούνι και Πέρπιανη. Επίσης, στο νοτιοδυτικό όριο της ΔΕ υπάρχει κηρυγμένο τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (κωδικός ΑΤ2011011) με την ονομασία Φαραγγί Κότσαλου.

Δυτικά του οικισμού σε απόσταση μικρότερη του ενός χιλιομέτρου υπάρχει αιολικό πάρκο μη ορατό από τον οικισμό λόγω έντονης κλίσης. Βορειοανατολικά υπάρχει επίσης αιολικό πάρκο ορατό εν μέρει από τον οικισμό του Πλατάνου. Βορειοανατολικά, στην πλαγιά του όρους Ξεροβούνι υπάρχει ενεργό λατομείο.

4. Ανθρωπογενές περιβάλλον

Οι κάτοικοι του Πλατάνου του περασμένου αιώνα, εξασκούσαν πολλά επαγγέλματα. Παράλληλα, το πνευματικό επίπεδο του Πλατάνου ήταν υψηλό. Στην ευρύτερη περιοχή ήταν γνωστό ως το «χωριό των γραμμάτων» με καθηγητές, γιατρούς, αποτελώντας κέντρο εκπαιδευτικής και πνευματικής δραστηριότητας. Επίσης, καθώς ήταν το πιο ανεπτυγμένο χωριό της περιοχής, αποτελούσε και το εμπορικό αλλά και διοικητικό κέντρο αυτής. Στην πλειοψηφία τους, όμως, οι κάτοικοι ήταν γεωργοί και κτηνοτρόφοι, που είχαν τα χωράφια τους στις πλαγιές των βουνών που περιβάλλουν τον οικισμό. Επίσης στον Πλάτανο άνθισε η αμπελοκαλλιέργεια, η εκτροφή μεταξοσκώληκα και η μελισσοκομία.

Εξέχουσα οικογένεια ήταν οι Ροντηραίοι με πολιτική, αλλά ιδιαίτερα στρατιωτική δράση, αφού τρεις σκοτώθηκαν αξιωματικοί όντας, κατά τον Αγώνα και ένας προ αυτού, ενώ περί τους δέκα ακόμα πολέμησαν σ' αυτόν ως μπουλουκτσήδες (διμοιρίτες = αξιωματικοί).

Σήμερα ο ενεργός πληθυσμός του Πλατάνου (πληθυσμός μετά την απογραφή του 2011, μαζί με τον Κάτω Πλάτανο, 207 άτομα). Κύρια οικονομική δραστηριότητα των κατοίκων είναι οι υπηρεσίες (εστίαση, ξενώνες, δημόσιες υπηρεσίες) και δευτερευόντως η κτηνοτροφία. Οι γεωργικές δραστηριότητες έχουν μειωθεί ενώ ελάχιστοι είναι οι επαγγελματίες που διαμένουν και εργάζονται στον οικισμό. αποτελείται κυρίως από δημόσιους υπαλλήλους, ελεύθερους επαγγελματίες και ελάχιστους γεωργούς και κτηνοτρόφους.

5. Δομή του οικισμού

Ο οικισμός αναπτύσσεται γραμμικά επί των δύο δρόμων που τον διατρέχουν. Κάθετα από τους δρόμους αυτούς ξεκινούν μικρότεροι δρόμοι και λιθόστρωτα στενάκια που οργανώνουν το δίκτυο κυκλοφορίας του. Ανά διαστήματα υπάρχουν διαπλατύνσεις που λειτουργούν ως πλατώματα και πλατείες του οικισμού.

Η διάταξη των κτισμάτων είναι συνεκτική, με την πυκνότητα δόμησης να διαφοροποιείται στα όρια του οικισμού

Στο κέντρο του οικισμού βρίσκεται η ρομβοειδής πλατεία του, στην οποία δεσπόζει ο ενοριακός ναός Άγιος Νικόλαος (από το 1846) και ο αιωνόβιος πλάτανος (από το 1855).

Ο οικισμός είναι οριοθετημένος σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 3503/86/23-11-1987 απόφαση Νομάρχη Αιτωλίας και Ακαρνανίας (ΦΕΚ 1251Δ/1987). Χαρακτηρίζεται ως τουριστικός, αξιόλογος, συνεκτικός, στάσιμος, μεσαίος. Σύμφωνα με την Α.Ν. 6371/83 (ΦΕΚ504Δ/83) οι οικοδομικές άδειες που εκδίδονται στον οικισμό ελέγχονται υποχρεωτικά από το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής.

Η πλειονότητα των κτισμάτων έχουν ως χρήση την κατοικία, ενώ εκατέρωθεν του παλιού εμπορικού δρόμου, συγκεντρώνονται χρήσεις υπηρεσιών όπως ταβέρνες, καφενεία, τουριστικά καταλύματα, ΕΛΤΑ κ.ά.

6. Ιδιοκτησιακό καθεστώς – κοινόχρηστοι χώροι

Οι κοινόχρηστοι χώροι πέρα από τα σοκάκια και τα πλατώματα, είναι η κεντρική πλατεία (οργανωμένη πλατεία με καταστήματα, καφενεία) και τα δημόσια ή δημοτικά κτίρια: το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης, το Λαογραφικό Μουσείο, το περιφερειακό ιατρείο, ένα πέτρινο καλαίσθητο οίκημα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, το σχολείο και ο επιβλητικός Ναός του Αγίου Νικολάου στην κεντρική πλατεία του οικισμού, οι οποίοι κατά πλειοψηφία αναπτύσσονται γραμμικά εκατέρωθεν του παλιού εμπορικού δρόμου.

Επίσης υπάρχουν αρκετά τουριστικά καταλύματα, ένα γήπεδο ποδοσφαίρου, μπάσκετ και παιδική χαρά, κτήριο ΚΕΠ και κοινοτικό πνευματικό κέντρο.

Αγροτικό ιατρείο

Θέατρο Ροντήρη

7. Δίκτυο υποδομών

Οι υποδομές του οικισμού είναι οι στοιχειώδεις. Το δίκτυο ύδρευσης, φωτισμού και τηλεπικοινωνιών είναι στα επίπεδα του απαραίτητου όπως και οι δημόσιες συγκοινωνίες.

Το οδικό δίκτυο της ευρύτερης περιοχής βρίσκεται σε καλή γενική κατάσταση, με τους περισσότερους δρόμους να είναι ασφαλτοστρωμένοι.

Στο κέντρο του οικισμού, ο παλιός εμπορικός δρόμος και ορισμένοι δρόμοι με μεγάλη κλίση είναι πλακοστρωμένοι.

8. Ποιοτική αναγνώριση της υφιστάμενης κατάστασης κοινόχρηστων χώρων

Οι κοινόχρηστοι χώροι και τα δημόσια κτίρια σε γενικές γραμμές συντηρούνται σε αρκετά καλή κατάσταση. Πρόκειται όμως για πλατώματα τα οποία στην πλειοψηφία τους διαμορφώθηκαν από τις ανάγκες και είτε παραμένουν αναξιοποίητα είτε είναι στοιχειωδώς διαμορφωμένα ώστε να μην διαβρωθούν και καταστραφούν. Ο εξοπλισμός είναι σχετικά φτωχός και περιορίζεται στον οδοφωτισμό του οικισμού.

Η κεντρική πλατεία του οικισμού, στην οποία είναι συγκεντρωμένα και τα περισσότερα δημόσια κτίσματα, αποτελείται από πλακόστρωση κακής ποιότητας στο

μεγαλύτερο τμήμα της και φύτευση. Γενικότερα στον περιβάλλοντα χώρο της πλατείας, δεν υπάρχουν σωστές υποδομές, πεζοδρόμια και καλής κατάστασης υλικά επίστρωσης.

9. Αξιόλογα στοιχεία ιδιαίτερης αισθητικής αξίας

Πέρα από την ομορφιά του φυσικού περιβάλλοντος ο οικισμός διαθέτει όπως αναφέρθηκε μερικά **σημαντικά δημόσια κτίρια** τα οποία έχουν διατηρηθεί και αναδεικνύουν την αισθητική αξία τους. Ξεχωρίζει ο ενοριακός ναός Άγιος Νικόλαος (1846), μεγαλοπρεπής και επιβλητικός στο κέντρο του χωριού, βασιλικού ρυθμού με τα δύο περικαλλή και πυργωτά καμπαναριά και την τρίκογχη αψίδα του ιερού, σπάνιας δομικής τέχνης. Εντυπωσιακά τα λιθανάγλυφα στο περιθύρωμα στο νότιο τμήμα του ναού. Επιβλητικό είναι και το εσωτερικό του ναού με εικόνες και κειμήλια σημαντικής αξίας.

Αξιόλογο είναι φυσικά το μέτωπο του παλιού εμπορικού δρόμου, με το τριώροφο πυργόσπιτο στο τέλος του.

Αξιοπαρατήρητα στην πλατεία του χωριού είναι τα Μουσεία: α) της Εθνικής Αντίστασης με φωτογραφικό υλικό και συλλογή σχετικών βιβλίων και εγγράφων, β) το Ιστορικό – Λαογραφικό με σημαντική συλλογή ιστορικών και λαογραφικών στοιχείων.

Η αρχιτεκτονική των οικισμών της ορεινής Ναυπακτίας, ανήκει στην ευρύτερη παράδοση της ηπειρωτικής Ελλάδας, όπου επικρατούν κτίσματα ενιαίας σύνθεσης με καθαρούς όγκους από εμφανή λιθοδομή και αμφικλινείς στέγες. Η αρχιτεκτονική φυσιογνωμία του οικισμού του Πλατάνου, χαρακτηρίζεται από τη συνύπαρξη παλιών πέτρινων κτισμάτων και σύγχρονων όπου παρατηρείται μία τάση μίμησης των παραδοσιακών κατοικιών με τη χρήση της πέτρας σαν εξωτερική επένδυση.

Το κτιριακό απόθεμα αφορά κυρίως ισόγειο ή διώροφα πέτρινα κτίσματα σύνθετης χρήσης (ισόγειο κατάστημα, όροφος κατοικία) της περιόδου 1900-1950, που διατηρούν τον πυρήνα του κτίσματος με μεταγενέστερες προσθήκες και μετατροπές. Εκτός από τον κυρίαρχο αυτό τύπο, εντοπίζονται και νεώτερα κτίσματα της μεταπολεμικής περιόδου καθώς και σύγχρονες κατοικίες αστικού τύπου.

Το σημαντικότερο όμως αισθητικό στοιχείο είναι η οικιστική δομή του. Πρόκειται για ένα παραδοσιακό οικισμό με όλα τα στοιχεία και τα χαρακτηριστικά των παλαιών οικισμών της ορεινής Ναυπακτίας.

10. Ιδιαιτερότητες και λειτουργικά προβλήματα – Συμπεράσματα – Προοπτικές και κριτήρια ανάπτυξης

Η ευρύτερη περιοχή της ορεινής Ναυπακτίας, αποτελεί ιδανικό προορισμό, καθώς αφού διαθέτει σημαντικά έργα τουριστικής υποδομής, **προσφέρει καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου διάφορες μορφές εναλλακτικού τουρισμού** όπως αθλητικό και ορειβατικό τουρισμό, δραστηριότητες στον ποταμό Εύηνο (rafting – canoe kayak), διδρομές με ποδήλατο (mountain bike), πεζοπορία, διαδρομές με jeep 4x4.

Ο οικισμός του Πλατάνου παρουσιάζει αξιόλογα χαρακτηριστικά είτε αυτά αφορούν το οικιστικό του απόθεμα, είτε την οργάνωσή του στο χώρο, είτε την ένταξή του στο φυσικό περιβάλλον. Στο σύνολό του ο οικισμός παραμένει ομοιογενής και εντυπωσιακός.

Μία από τις ιδιαιτερότητες του οικισμού του Πλατάνου, και γενικά των οικισμών της ορεινής Ναυπακτίας, είναι **οι κοινόχρηστοι χώροι του, οι οποίοι καταλαμβάνουν περίπου το 40% της έκτασής του**. Γίνεται έτσι κατανοητό πόσο **μεγάλη σημασία έχει η διαμόρφωσή τους για τη συνολική εικόνα του οικισμού έτσι ώστε αυτή να μην υποβαθμίζεται**. Η απόδοση σημασίας, χώρου και πόρων στις σύγχρονες λειτουργικές ανάγκες και δράσεις θα πρέπει να αποτελούν τις κατευθύνσεις για την μελλοντική ανάπτυξη του οικισμού.

Η προοπτική της ανάδειξης της συνολικής δομής του οικισμού του Πλατάνου, αποδίδεται ως σημαντική για το μέλλον του. Αποτελεί λοιπόν σημαντικό κριτήριο ανάπτυξης η ανάδειξη των κοινόχρηστων χώρων του οικισμού ως ενιαίο και διακριτό σύνολο και συστατικό στοιχείο της οικιστικής δομής του, με στόχο την επιπλέον προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς.

Οι όποιες παρεμβάσεις πρέπει να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα και να προετοιμάζουν τον οικισμό να δεχθεί και να εξυπηρετήσει τις νέες ανάγκες που προκύπτουν λόγω της αυξημένης προσέλευσης επισκεπτών αλλά και ως σημαντικού παραδοσιακού και ιστορικού χώρου.

Γ. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

1. Γενική περιγραφή της Προτεινόμενης Παρέμβασης

Η μελέτη συντάχθηκε προκειμένου το έργο με τίτλο: «Ανάπλαση της κεντρικής πλατείας της Τ.Κ. Πλατάνου για την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής», να ενταχθεί για χρηματοδότηση στο Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER, το οποίο αφορά επενδύσεις δημοσίου χαρακτήρα, που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και συγκεκριμένα στο Μέτρο 19 "Τοπική Ανάπτυξη με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων".

Ο οικισμός διατηρεί τη φυσιογνωμία του ως κέντρο της δημοτικής ενότητας, συγκεντρώνοντας κυρίως υπηρεσίες. Διατηρείται ο παλιός εμπορικός δρόμος, ο οποίος σήμερα συγκεντρώνει τις νέες δραστηριότητες του κέντρου του οικισμού. Διαθέτει επίσης μερικά αξιόλογα από αρχιτεκτονικής πλευράς κτίσματα και ιστορικές εγκαταστάσεις, τα οποία βρίσκονται ανάμεικτα με αντίστοιχα των νεώτερων και σύγχρονων περιόδων. **Πρόκειται για έναν οικισμό που το αγροτικό και αστικό στοιχείο συνυπάρχουν** και το γεγονός αυτό αναγνωρίζεται και στον μορφολογικό χαρακτήρα των κτισμάτων του.

Ο **υπάρχον χώρος περιμετρικά του ενοριακού ναού Αγίου Νικολάου**, έχει έκταση περίπου 1300,00 τ.μ. Πρόκειται για έναν χώρο κοινόχρηστο, ο οποίος φιλοξενεί ανά διαστήματα τοπικές εκδηλώσεις αλλά και αρκετές εμπορικές δραστηριότητες του τοπικού πληθυσμού. **Ωστόσο**, από αισθητικής πλευράς υπάρχουν τμήματα του χώρου τα οποία χρειάζονται βελτίωση.

Συγκεκριμένα, στο τμήμα που ορίζει ουσιαστικά τον προαύλιο χώρο του ενοριακού ναού καθώς και στον δρόμο που ξεκινάει από την επαρχιακή οδό Ναυπάκτου-Πλατάνου-Υψηλού Σταυρού και καταλήγει στην κεντρική πλατεία του οικισμού, η επίστρωση έγινε σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, με ό,τι διαθέσιμα υλικά υπήρχαν ανά διαστήματα, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν η διατήρηση της ομοιομορφίας και κατ' επέκταση η διατήρηση της παραδοσιακότητας του οικισμού.

Η σημερινή κατάσταση της περιοχής επέμβασης χρίζει αισθητικής βελτίωσης έτσι ώστε να βοηθήσει τον οικισμό να εξυπηρετήσει τις νέες ανάγκες που έχουν προκύψει – και που συνεχώς αυξάνονται – λόγω του ρόλου του ως κέντρο της Δημοτικής Ενότητας Πλατάνου και ως σημαντικού ιστορικού χώρου.

Οι **βασικές κατευθύνσεις της μελέτης** είναι η αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση του οικισμού, η βελτίωση της ελκυστικότητάς του με στόχο την τουριστική προβολή του και έχουν ως αφετηρία το σεβασμό στο δομημένο περιβάλλον και την προσπάθεια διακριτικής ένταξης των νέων επεμβάσεων στους υπάρχοντες κοινόχρηστους χώρους.

Στο **αντικείμενο** του συνολικού έργου περιλαμβάνονται :

- Οι διαμορφώσεις και επιστρώσεις της κεντρικής πλατείας και του πεζοδρομίου που βρίσκεται στην δυτική της πλευρά, και της οδού που οδηγεί σε αυτήν από την επαρχιακή οδό Ναυπάκτου – Πλατάνου - Υψηλού Σταυρού, όπως περιγράφονται αναλυτικά στο τεύχος της μελέτης αυτής.
- Ο ηλεκτροφωτισμός της πλατείας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της μελέτης αυτής και την αντίστοιχη μελέτη ηλεκτροφωτισμού.

2. Αναλυτική τεχνική περιγραφή της Προτεινόμενης Παρέμβασης

Οι νέες παρεμβάσεις, που έχουν στόχο την ανάδειξη των κοινόχρηστων χώρων του οικισμού, είναι οι εξής:

- Ξεκινώντας από το **πρώτο επίπεδο της περιοχής παρέμβασης**, την κεντρική πλατεία του οικισμού του Πλατάνου, **θα γίνει αποξήλωση του τμήματος που αποτελεί το νοητό προαύλιο χώρο του ναού Αγίου Νικολάου επιφάνειας 500,00 τ.μ.** Ο χώρος μπροστά από την είσοδο του ναού θα πλακοστρωθεί με ορθογωνικούς φυσικούς λίθους διαστάσεων περίπου 20 * 40 εκ., χρώματος γκρι ανοιχτού. Στα σημεία που η νέα πλακόστρωση θα εφάπτεται με την παλαιότερη θα δημιουργηθεί διακοσμητική λωρίδα πλάτους 40 εκ. η οποία θα πλακοστρωθεί με σκούρη γκρι τετραγωνισμένη πέτρα ελαφρώς επεξεργασμένης επιφάνειας. Έτσι **ο χώρος θα διαφοροποιηθεί και θα ενδυναμώσει την εικόνα του ναού, ο οποίος αποτελεί σημείο αναφοράς για τον οικισμό.**
- Η φύτευση που υπάρχει στην πλατεία, τα δύο δηλαδή πλατάνια, διατηρείται φυσικά, και **διαμορφώνονται απλά τα σημεία που τα περιβάλλουν** με μορφή παρόμοια με τη σημερινή.
- Συνεχίζοντας, **θα γίνει αποξήλωση της λιθόστρωσης που υπάρχει στο πεζοδρόμιο δυτικά του ναού, και στη συνέχεια αυτό θα επιστρωθεί** με την τετραγωνισμένη πέτρα που θα χρησιμοποιηθεί και για την επίστρωση του χώρου μπροστά από τον ναό. **Το υπάρχον τσιμεντένιο κράσπεδο θα αντικατασταθεί από πέτρινο κράσπεδο.**

- Τέλος, περνώντας στο **δεύτερο επίπεδο της περιοχής παρέμβασης**, στο σημείο που η επαρχιακή οδός συναντά τον λιθόστρωτο, βατό από αυτοκίνητα δρόμο, που οδηγεί στην κεντρική πλατεία του οικισμού, θα γίνει **αποξήλωση του παλαιού λιθόστρωτου επιφάνειας 380,00 τ.μ.** περίπου (μέχρι το σημείο που βρίσκεται η προτομή του Καραϊσκάκη). Στη συνέχεια θα γίνει **διαμόρφωση του επιπέδου του δρόμου και κατασκευή νέου παραδοσιακού λιθόστρωτου**, ίδιας τεχνοτροπίας και αισθητικής με την επιφάνεια λιθόστρωτου που υπάρχει σήμερα βόρεια και ανατολικά του ναού του Αγίου Νικολάου στην κεντρική πλατεία του οικισμού, **έτσι ώστε να ενδυναμωθεί η σημασία της ομοιόμορφης παραδοσιακής εικόνας**. Η πλακόστρωση θα γίνει με πλάκες ακανόνιστου σχήματος χρώματος γκρι και αποχρώσεων αυτού. Εκατέρωθεν του δρόμου, και κατά μήκος αυτού, στα τμήματα που θα αποτελούν το ρείθρο της οδού, θα τοποθετηθούν ορθογωνισμένες πλάκες διαστάσεων 20 * 40 εκ., χρώματος γκρι.

Οι επιστρώσεις των χώρων, γίνονται με υλικά σε ίδιες ή συνδυαστικές αποχρώσεις, σε διαφορετικά μεγέθη και μορφή, που τοποθετούνται σε συνδυασμούς, σύμφωνα με τα σχέδια της μελέτης και της υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Η τελική επιλογή των υλικών καθώς και των τελικών διαστάσεων των πλακών και του σχεδίου των επιστρώσεων γίνεται πάντοτε μετά την κατασκευή δείγματος, την πιστοποίηση των τεχνικών τους χαρακτηριστικών και μετά την έγκριση τους από την Επιβλέπουσα Υπηρεσία και την Δημοτική Αρχή καθώς και κατόπιν προέγκρισης (εφόσον απαιτείται) του δείγματος από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

3. Ιεράρχηση των προτεινόμενων έργων

Τα προτεινόμενα έργα θα πρέπει να αρχίσουν από το πρώτο επίπεδο της περιοχής παρέμβασης, την κεντρική πλατεία του οικισμού του Πλατάνου, όπου θα γίνει αποξήλωση του τμήματος που αποτελεί το νοητό προαύλιο χώρο του ναού Αγίου Νικολάου επιφάνειας 500,00 τ.μ. Στη συνέχεια ο χώρος μπροστά από την είσοδο του ναού θα πλακοστρωθεί με ορθογωνικούς φυσικούς λίθους διαστάσεων περίπου 20 * 40 εκ., χρώματος γκρι ανοιχτού. Στα σημεία που η νέα πλακόστρωση θα εφάπτεται με την παλαιότερη θα δημιουργηθεί διακοσμητική λωρίδα πλάτους 40 εκ. η οποία θα πλακοστρωθεί με σκούρη γκρι τετραγωνισμένη πέτρα ελαφρώς επεξεργασμένης επιφάνειας.

Έπειτα, θα γίνει αποξήλωση της λιθόστρωσης που υπάρχει στο πεζοδρόμιο δυτικά του ναού, και στη συνέχεια αυτό θα επιστρωθεί με την ορθογωνισμένη πέτρα που θα χρησιμοποιηθεί και για την επίστρωση του χώρου μπροστά από τον ναό. Το υπάρχον τσιμεντένιο κράσπεδο θα αντικατασταθεί από πέτρινο κράσπεδο.

Τέλος, περνώντας στο **δεύτερο επίπεδο της περιοχής παρέμβασης**, στο σημείο που η επαρχιακή οδός συναντά τον λιθόστρωτο, βατό από αυτοκίνητα δρόμο, που οδηγεί στην κεντρική πλατεία του οικισμού, θα γίνει **αποξήλωση του παλαιού λιθόστρωτου επιφάνειας 380,00 τ.μ.** περίπου (μέχρι το σημείο που βρίσκεται η προτομή του Καραϊσκάκη). Στη συνέχεια θα γίνει **διαμόρφωση του επιπέδου του δρόμου και κατασκευή νέου παραδοσιακού λιθόστρωτου**, ίδιας τεχνοτροπίας και αισθητικής με την επιφάνεια λιθόστρωτου που υπάρχει σήμερα βόρεια και ανατολικά του ναού του Αγίου Νικολάου στην κεντρική πλατεία του οικισμού, **έτσι ώστε να ενδυναμωθεί η σημασία της ομοιόμορφης παραδοσιακής εικόνας**. Εκατέρωθεν του δρόμου, και κατά μήκος αυτού, στα τμήματα που θα αποτελούν το ρείθρο της οδού, θα τοποθετηθούν ορθογωνισμένες πλάκες διαστάσεων 20 * 40 εκ., χρώματος γκρι.

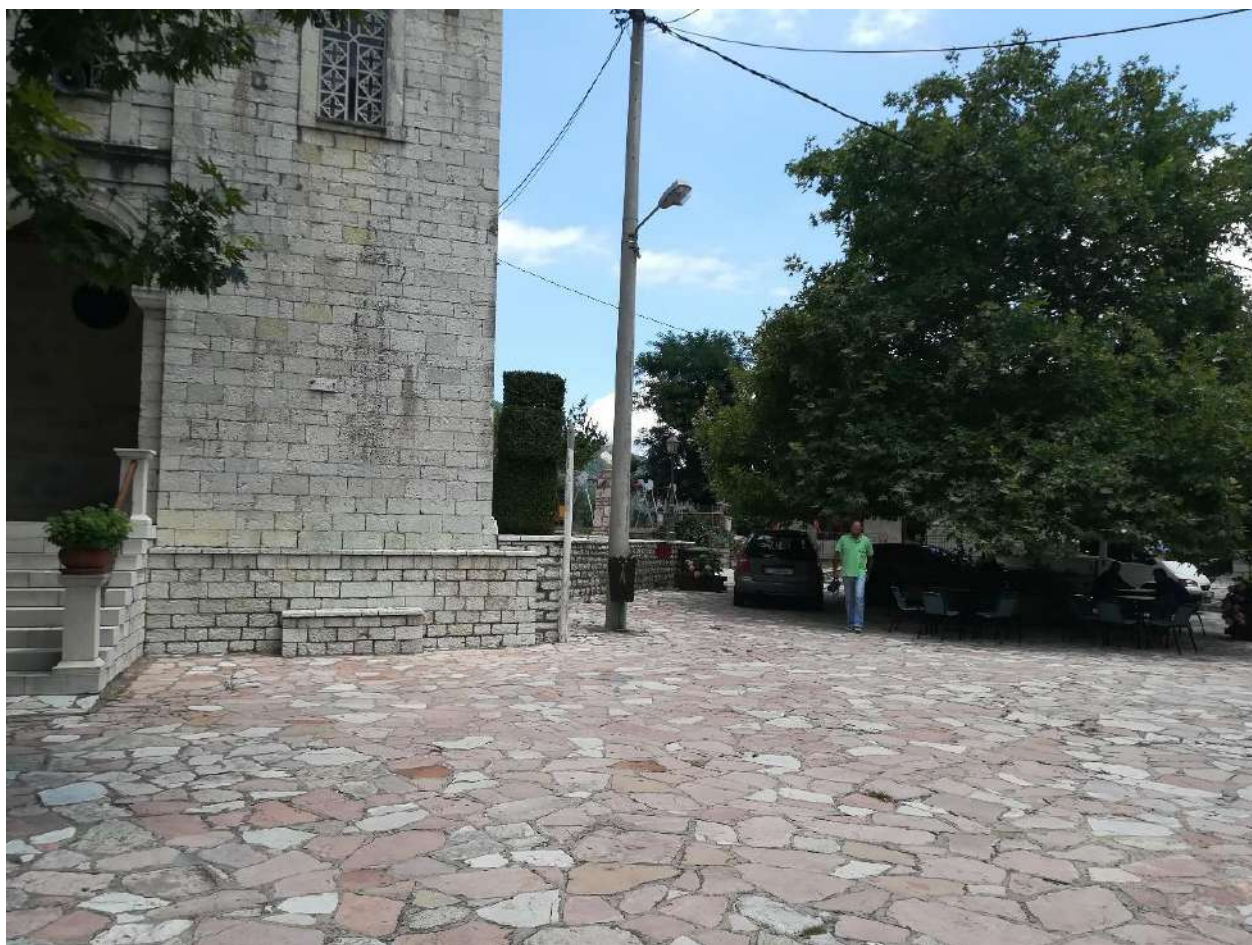
Δ. ΠΡΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Σύμφωνα με την τεχνική περιγραφή της προτεινόμενης παρέμβασης ο προϋπολογισμός της "Ανάπλασης της κεντρικής πλατείας της Τ.Κ. Πλατάνου για την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής" είναι ο εξής:

Εργασίες Προυπολογισμού		96.352,59
Γ.Ε & Ο.Ε (%)	18,00%	17.343,47
Σύνολο :		113.696,06
Απρόβλεπτα (%)	15,00%	17.054,41
Σύνολο :		130.750,47
Ποσό για αναθεωρήσεις		1.023,72
Σύνολο :		131.774,19
Φ.Π.Α (%)	24,00%	31.625,81
Γενικό Σύνολο :		163.400,00

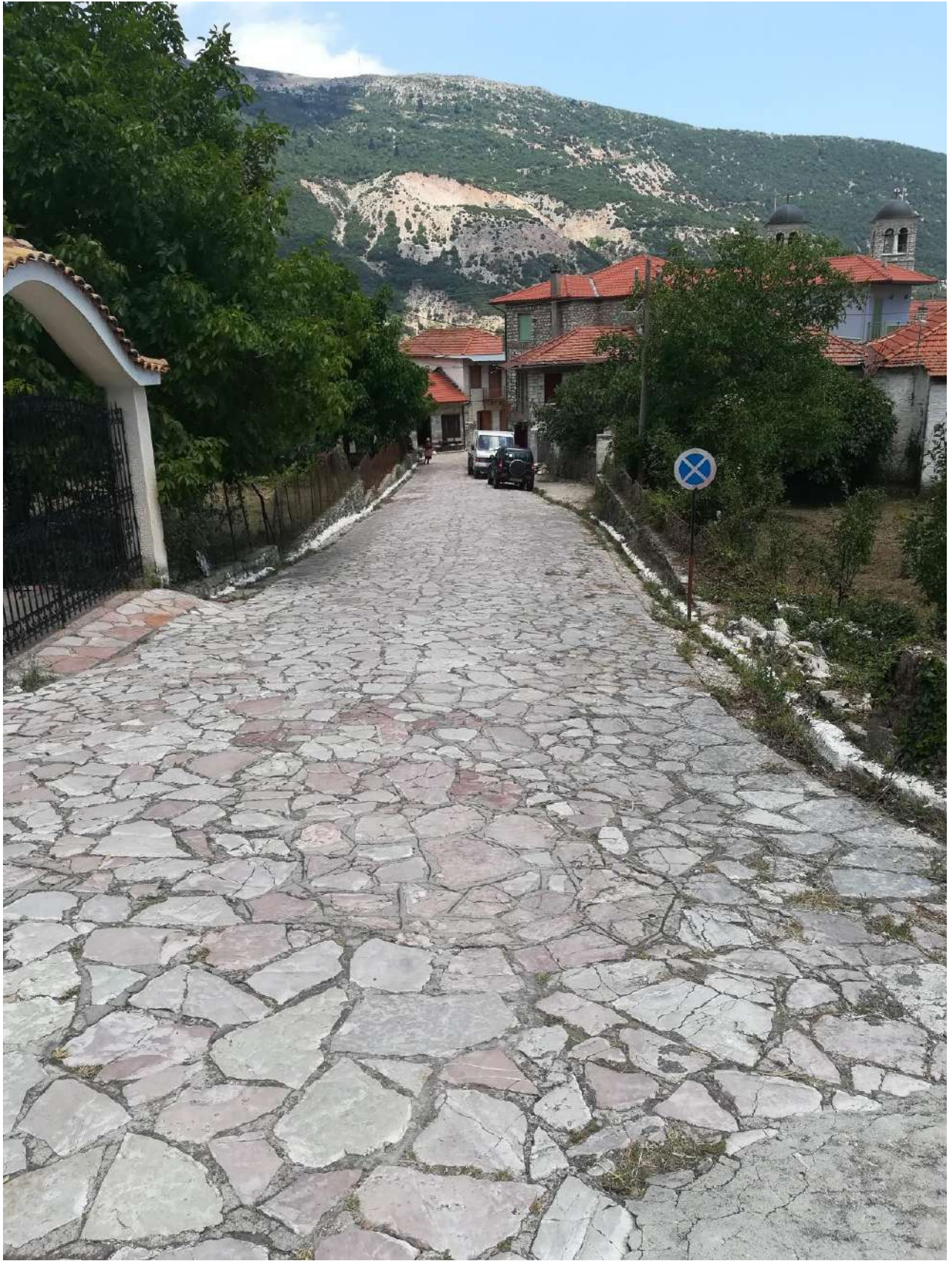
Ε. ΧΑΡΤΕΣ-ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

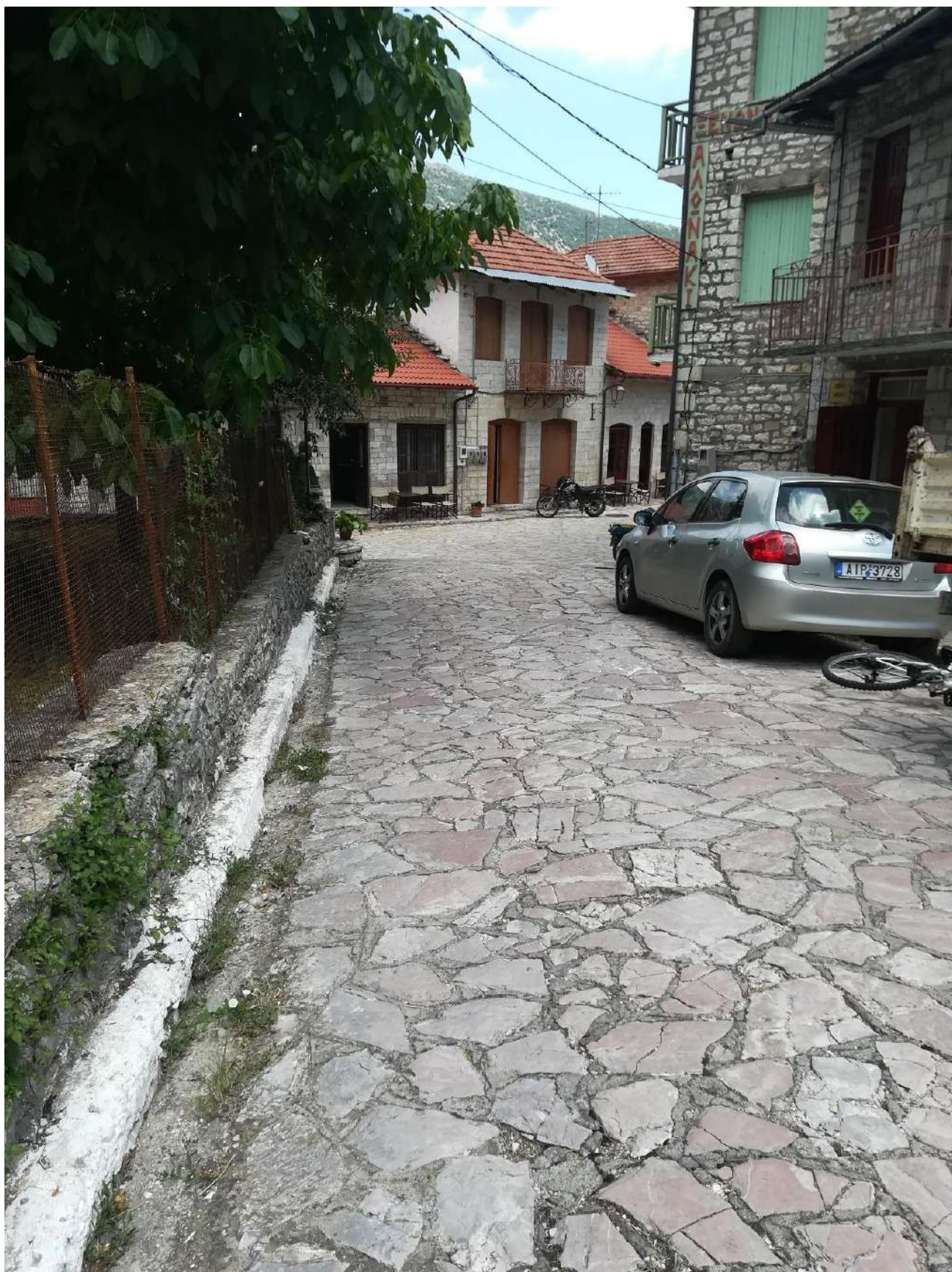

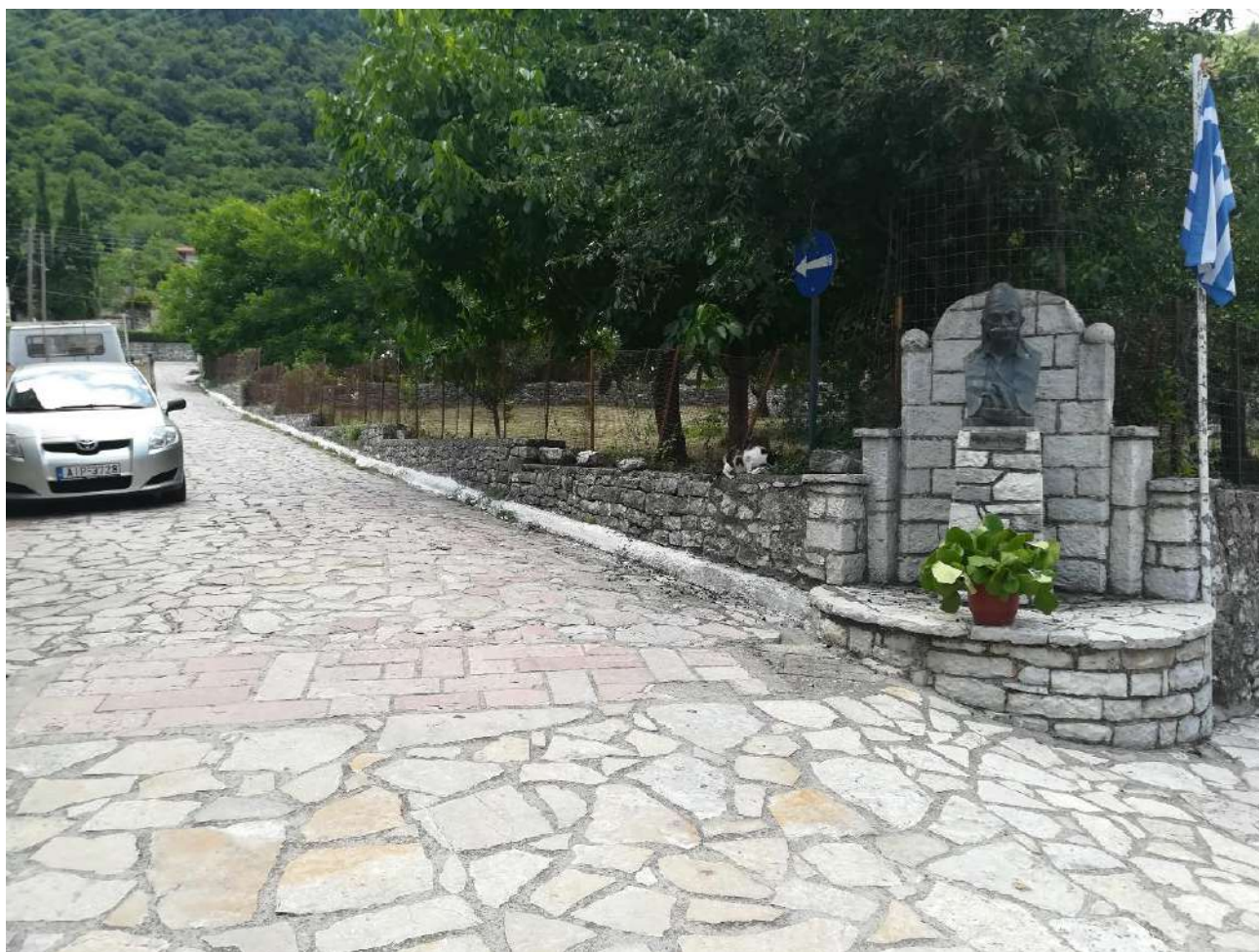

Επισυνάπτεται το “Σχέδιο Ζωνοποίησης” με Αρ. Πινακίδας Ζ.396, της ‘Β Φάσης (Πρόταση-Οριστική Μελέτη) του έργου “ΜΕΛΕΤΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ, ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΜΕΧΡΙ 2.000 ΚΑΤΟΙΚΩΝ, ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ” για τον οικισμό Πλάτανο, στο οποίο αποτυπώνονται:

- Οι χρήσεις γης με επισήμανση των αξιολογών φυσικών και αρχιτεκτονικών στοιχείων.
- Τα στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος και τα ενδιαφέροντα σημεία θέας.
- Όρια οικισμού, οδικό δίκτυο.
- Κοινόχρηστοι χώροι.

Ναύπακτος 28 / 09 / 2018

Γεώργιος Κέστος
Αρχιτέκτονας Μηχανικός Π.Ε.

Ναύπακτος 28 / 09 / 2018

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο Διευθυντής
Διεύθυνσης Τεχνικής Υπηρεσίας

Γεώργιος Κέστος
Αρχιτέκτονας Μηχανικός Π.Ε.

Ακριβές Αντίγραφο
Ψηφιακά υπογεγραμμένο